

Motion till riksdagen
2025/26:3156
av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag för 2026 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Polismyndigheten	48 375 533	260 000
1:2 Säkerhetspolisen	3 047 500	±0
1:3 Åklagarmyndigheten	2 891 903	10 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	1 218 883	60 000
1:5 Sveriges Domstolar	8 452 927	10 000
1:6 Kriminalvården	24 204 721	±0
1:7 Brottsförebyggande rådet	316 670	±0
1:8 Rättsmedicinalverket	716 787	±0
1:9 Brottsoffermyndigheten	80 859	±0
1:10 Ersättning för skador på grund av brott	281 953	±0
1:11 Rättsliga biträden m.m.	4 404 007	35 000
1:12 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	79 487	±0
1:13 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	20 174	±0
1:14 Bidrag till brottsförebyggande arbete	158 157	±0
1:15 Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd	48 032	±0
1:16 Domarnämnden	14 387	±0

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	432 000	±0
Summa	94 743 980	375 000

Anslag 1:1 Polismyndigheten

Skapa trygghetszoner i politiskt eftersatta områden

För att på allvar stärka tryggheten i samhället och i politiskt eftersatta områden vill vi införa trygghetszoner i stället för visitationszoner. I en trygghetszon ska skolor, socialtjänst, polis och andra myndigheter och civila organisationer få extra resurser under en längre period. Syftet är att stärka det brottsförebyggande arbetet genom bl.a. ökad närvaro och ett ökat socialt engagemang för att bygga lokalt förtroende tillsammans med och för människorna i området. Satsningen skulle t.ex. kunna ge de berörda instanserna möjlighet att anställa särskilda trygghetssamordnare som arbetar tillsammans i trygghetsteam för att stärka området. Satsningen skulle också kunna användas till att ordna aktiviteter för ungdomar. Tillsammans med andra budgetsatsningar t.ex. på skolan och socialtjänsten hävdar vi med stöd i forskning och beprövad erfarenhet att detta skulle göra verklig skillnad. Läs mer om vårt förslag i motionen Rättsväsendet (mot. 2025/26:2788). Vi avsätter 200 miljoner kronor per år för detta ändamål.

Den totala satsningen uppgår till 500 miljoner kronor för 2026 och fördelas, förutom på UO4, på tre andra utgiftsområden (UO9 anslag 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslag 2:6 Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga, UO16 anslag 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och UO17 anslag 12:1 Stöd till idrotten).

Mer resurser till polisens tullverksamhet

Vi vill satsa på polisens tullverksamhet för att öka möjligheterna att stoppa narkotika, vapen och sprängmedel redan vid landets gränser. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 50 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2026.

Femicidpaket

Vänsterpartiet vill införa ett femicidpaket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan. Vi avsätter 10 miljoner kronor per år till ändamålet under anslaget. Den totala satsningen uppgår till 30 miljoner kronor för 2026 och fördelas på tre anslag.

Anslag 1:3 Åklagarmyndigheten

Vi avsätter 10 miljoner kronor under anslaget för vårt förslag om ett femicidpaket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

Anslag 1:4 Ekobrottsmyndigheten

Specialenhet för att rota ut kriminalitet ur välfärden

I dag finns ett mycket stort antal offentligt finansierade privata aktörer inom de flesta välfärdsområden och offentlig upphandling har en stor påverkan på samhällsekonomin. De storskaliga privatiseringarna har gjort välfärden mer sårbar och till en måltavla för oseriösa företagare och ekonomisk brottslighet. Välfärdssystemet är nu under attack av kriminella gäng som gör vinster på våra gemensamma skattepengar genom att bedriva verksamheter inom välfärden. Privata företag som bedrivs av kriminella gäng startar och bedriver t.ex. vårdcentraler, vaccinationsmottagningar och HVB-hem. För att kunna rota ut de kriminella som letat sig in i välfärden bör en ny specialenhet på Ekobrottsmyndigheten inrättas i syfte att utreda privata företag som bedriver välfärdsverksamheter för att kunna upptäcka, förbjuda och lagföra välfärdsbrottslighet. Det arbetet ska ske i samverkan med polisen och Åklagarmyndigheten som ska bistå i lagföringsprocessen, och i samverkan med Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) som ska dra tillbaka tillstånd från kriminella. Arbetet på den nya specialenheten ska främst rikta sig mot att granska bokföring av företag inom välfärden som kan misstänkas bedrivas av kriminella. Det krävs att experter på myndigheten gör ett genomgripande arbete som spänner över välfärdens olika områden. Det gäller exempelvis vårdcentraler, vaccinmottagningar, personlig assistans, HVB-hem och andra verksamheter där problemet anses vara som allvarligast. Läs mer om vårt förslag i motionen Åtgärder mot organiserad brottslighet (mot. 2024/25:1904). Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor i detta syfte.

Analysgrupp/hub för att göra lagförslag motståndskraftiga mot välfärdsbrottslighet

Vid statliga utredningar om förslag som påverkar välfärdssystemen så kommer ofta den expertis som finns gällande t.ex. välfärdsbrottslighet in för sent och först på remisstadiet. En analysgrupp/hub med experter inom området skulle kunna leda till att utredningarna och de kommande lagförslagen har en bättre motståndskraft mot välfärdsbrottslighet och organiserad brottslighet. Förslaget syftar till att täppa till ev. luckor och svagheter i systemen redan i ett tidigt skede under utredningsprocessen. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor i detta syfte.

Den totala ökningen av anslaget blir 60 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2026.

Anslag 1:5 Sveriges Domstolar

Vi avsätter 10 miljoner kronor under anslaget för vårt förslag om ett femicidpaket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med ökad våldskompetens, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

Anslag 1:6 Kriminalvården

Genom budgetpropositionerna för 2025 och 2026 har regeringen tillfört medel för införandet av barnfängelser. Barn och unga blir inte mindre kriminella av att sitta i fängelse, vilket all trovärdig forskning visar. Vi anser att barn och unga som begår brott ska hanteras inom den statliga barn- och ungdomsvården även fortsättningsvis. Vi ser dock behovet av särskilda åtgärder när det gäller barn och unga som begår grova brott. Statens institutionsstyrelse (Sis) behöver reformeras för att på bästa sätt kunna hantera och bereda nödvändig vård och omsorg för denna grupp. Vi är alltså öppna för nya ungdomspåföljder och ökad kontroll av barn och unga som begår grova brott men anser att regeringens förslag baserat på utredningen om den statliga barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation (dir. 2024:13) måste inväntas innan några genomgripande beslut fattas på området. Vi är även kritiska till förslaget om en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd, s.k. förvaringsstraff. Vi anser att alla fängelsestraff ska vara tidsbestämda redan från början. Människor som är så pass farliga för allmänheten att de riskerar att utsätta andra människor för grovt våld och/eller våldtäkter bör dömas till vård med särskild utskrivningsprövning inom rättspsykiatri, inte till fängelse. Vi avser därför att återkomma med förslag om en reformerad rättspsykiatri.

Vi avvaktar regeringens konkreta förslag i de propositioner som aviserats, innan vi kan ta slutlig ställning till regeringens förslag på området. De medel regeringen redan nu avsätter avser vi använda i enlighet med vad som anges ovan.

Anslag 1:11 Rättsliga biträden m.m.

Inkomsttaket för att få rättshjälp har inte höjts sedan slutet av 1990-talet. Den som har ett s.k. ekonomiskt underlag över 260 000 kronor om året kan inte få rättshjälp. Ofta utgår inte heller rättsskydd via försäkringsbolag p.g.a. karensregler, och då blir det svårt att betala ett ombud. Problemet är stort, i synnerhet när det gäller förvaltningsmål och familjemål. I betänkandet SOU 2014:86 Rättvisans pris föreslogs att inkomstgränsen för det ekonomiska underlaget skulle höjas till 400 000 kronor. Vi föreslår en höjning av inkomsttaket för rättshjälp i syfte att fler människor ska få tillgång till stödet för att få en rättvis prövning i domstol. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 35 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2026 i detta syfte.

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Tony Haddou (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Isabell Mixter (V)

Gudrun Nordborg (V)